

РЕЗУЛЬТАТИ ТЕСТУВАННЯ ШВИДКИМИ ТЕСТАМИ НА ВІЛ ТА ІНШІ ГЕМОКОНТАКТНІ ІНФЕКЦІЇ В м. ОДЕСА В РАМКАХ АКЦІЇ «НЕ ДАЙ СНІДУ ШАНС!»

**Т.В. Чабан, І.Г. Нагорна, О.В. Павленко,
О.М. Майстренко, Н.О. Жураковська, Н.В. Верба**

Резюме. У статті надані результати тестування швидкими тестами на ВІЛ та інші гемоконтактні інфекції в м. Одеса в рамках акції «Не Дай СНІДу Шанс!» залежно від факторів ризику інфікування.

Ключові слова: ВІЛ, гепатити В і С, сифіліс, швидкі тести

На даний момент ВІЛ-інфекція/СНІД – одна з найбільш гострих медико-соціальних проблем. Зростання інтегрованості людства, природні та антропогенні надзвичайні ситуації, що продовжуються, зниження життєвого рівня населення в переважній більшості країн світу призводять до щорічного збільшення кількості хворих на ВІЛ-інфекцію, вірусні гепатити, що потрапляє під визначення «повільних екологічних катастроф». Інфекційні й епідемічні процеси, викликані ВІЛ, являють собою багатоконпонентні нециклічні процеси, що не мають механізмів термінації. На жаль, для боротьби з ними неможливо застосувати досвід, що був накопичений для боротьби у ХХ сторіччі під час ліквідації натуральної віспи або при здійсненні контролю за спалахами грипу, чуми або іншими циклічними інфекціями [1, 4].

У 1988 році Генеральна Асамблея ООН оголосила, що поширення ВІЛ-інфекції прийняло масштаби глобальної пандемії.

Щоб привернути увагу до цієї проблеми людей усього світу, резолюцією ООН 1 грудня було офіційно оголошено Всесвітнім днем боротьби зі СНІДом. У цей день світова спільнота висловлює солідарність із ВІЛ-інфікованими людьми і надає підтримку зусиллям по боротьбі з цим захворюванням. З 2009 року в Україні за підтримки Німецького Товариства Міжнародного Співробітництва (GIZ) проходить Всеукраїнська інформаційна компанія «Не Дай СНІДу Шанс!». Ця акція в Україні охоплює такі заходи: поширення даних про проблему ВІЛ через засоби масової інформації, взаємодія з молоддю в рамках футбольного проекту «Fair Play» та інтерактивний навчальний інструмент «Маршрут Безпеки», які допомагають молодим людям зрозуміти важливість здорового способу життя у профілактиці ВІЛ-інфекції. У 2015 р. в Одесі акція «Не Дай СНІДу Шанс!» проходила за активної участі студентів і співробітників кафедр

інфекційних хвороб та епідеміології ОНМедУ і Клініки дружньої до молоді. За кілька днів до початку проведення компанії викладачі вище названих кафедр пройшли навчання на тренінгу з питань проведення до- та післятестового консультування з питань ВІЛ-інфекції, освоїли методику використання діагностичних швидких тестів. Програма заходу також включала проведення дводенного циклу відкритих лекцій для студентів-медиків із подальшим тестуванням їх на ВІЛ-інфекцію та інші захворювання, що передаються гемоконтактним і статевим шляхами: вірусний гепатит В (ВГВ), вірусний гепатит С (ВГС), сифіліс. Одночасно оцінювалася інформованість населення про шляхи передачі цих інфекцій [1–3].

1 грудня підготовлені в рамках акції студенти 5 курсу ОНМедУ працювали в якості волонтерів в ТРЦ «Рів'єра», де поширювали інформацію про шляхи передачі та способи профілактики інфекційних захворювань, а також запрошували всіх бажаючих пройти безкоштовне анонімне дослідження крові на ВІЛ, гепатити В і С за допомогою швидких мульти-тестів, наданих товариством GIZ. Під час проведення дослідження особам, які тестувалися, пропонували оцінити власні ризики інфікування шляхом заповнення анонімної анкети.

Мета роботи: оцінити результати анонімного тестування на ВІЛ, гепатити В і С, сифіліс серед населення залежно від факторів ризику інфікування.

Матеріали та методи

У ході проведення акції обстежено 422 особи віком від 18 до 62 років за допомогою тест-системи «ПРОФІТЕСТ».

Результати дослідження та їх обговорення

Серед обстежених осіб переважали люди молодого та середнього віку. Серед них чоловіків – 156 (37%), жінок – 266 (63%). Серед маніпуляцій, які б могли призвести до інфікування вище зазначеними вірусними інфекціями, опитані найчастіше вказували на відвідування стоматолога протягом останніх 6 місяців – 253 особи (60%), пірсинг і татуаж нестерильними інструментами – 143 (34%), сумісне використання у побуті предметів особистої гігієни – 312 (74%), на наявність хірургічних, у тому числі лапароскопічних, втручань у минулому вказали 135 (32%) респондентів, на практикування сексу без використання презервативу вказали 384 (91%), з них 107 (28%) відзначали також небезпечну статеву поведінку.

Слід зауважити, що під час проведення дотестового консультування звертала на себе увагу суттєва недооцінка респондентами ступеня ризику інфікування ВІЛ та іншими збудниками гемоконтактних інфекцій при незахищених статевих контактах, брак достовірної інформації щодо шляхів передавання цих хвороб, наявність «стійких міфів» щодо безпечності

певних видів сексу, наявність у деяких випадках «бравати» обраним способом життя.

На наявність вакцинації проти гепатиту В вказали усього 4 (0,95%) респонденти, натомість більше 295 (70%) взагалі не мали інформації щодо можливості та доцільності такої вакцинації.

Результати проведеного скринінгового тестування приведені в таблиці 1.

Таблиця 1

**Результати обстеження за допомогою швидких тестів
в м. Одеса у 2015 році**

	ВІЛ	Гепатит В	Гепатит С	Сифіліс
Кількість осіб, у яких було отримано позитивний результат, n	5	11	12	2
Кількість осіб, у яких було отримано позитивний результат, %	1,2	2,6	2,8	0,5
Всього обстежено осіб	422			

Як видно з таблиці, у ході проведення обстеження виявляли маркери гепатиту С (2,8%), на другому місці – гепатиту В. Антитіла до ВІЛ були виявлені у 5 осіб (1,2%).

У 2014 році під час подібної акції в м. Одеса на ВІЛ було обстежено 402 особи, антитіла до ВІЛ були виявлені у 3 осіб, що склало 0,75%. Таким чином, порівняно з попереднім роком спостерігається тенденція до зростання розповсюдженості ВІЛ-інфекції.

Слід також зауважити, що скринінгове дослідження проводилось серед загальної популяції без урахування груп ризику.

В рамках акції «Не дай СНІДу шанс!» обстеження на ВІЛ та інші гемоконтактні інфекції з використанням мультитестів проводили й в інших містах України. Отримані результати представлені на рисунку.

Таким чином, аналізуючи наведені дані, на жаль, саме в м. Одесі ідентифікували найвищий відсоток інфекцій, що передаються гемоконтактним та статевим шляхами. Звертає на себе увагу, що у всіх регіонах переважав відсоток випадків виявлення антитіл до ВГС. Щодо тестування на ВІЛ-інфекцію, рівень виявлення антитіл у громадян з різних міст України, що проходили обстеження, коливався в межах 1,5% і в середньому складав 0,6%.

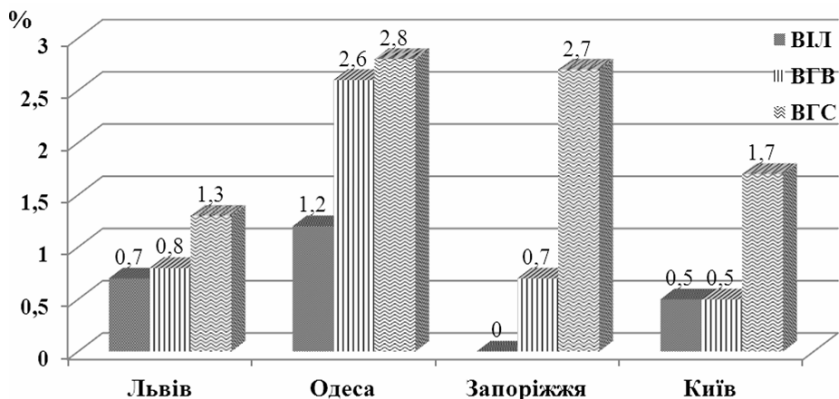

Рис. 1. Кількість обстежених, у яких були виявлені антитіла до ВІЛ, маркери ВГВ і ВГС у різних містах України

Висновки

1. Рівень знань у населення України щодо шляхів передавання та ризиків інфікування соціально значущими інфекціями вкрай недостатній.

2. Незважаючи на тривалу циркуляцію ВІЛ і збудників вірусних гепатитів в популяції, наявність інформації про ці захворювання в соціальних мережах, роботу державних і недержавних організацій щодо припинення розповсюдження названих хвороб, ризикована статеве поведінка не усвідомлюється багатьма із респондентів, а для деяких із них є життєвим кредо.

3. Незадовільною залишається ситуація з рівнем обізнаності населення щодо профілактичних щеплень проти гепатиту В.

4. Найвищий відсоток виявлення антитіл до ВІЛ-інфекції, маркерів вірусних гепатитів В і С спостерігався в Одеському регіоні.

На наш погляд, особливу тривогу викликає й той факт, що понад третина опитуваних вказують на усвідомлене використання нестерильних інструментів при проведенні пірсингу і татуажу. До того ж, серед них переважають особи молодого репродуктивного віку.

З метою припинення подальшого розповсюдження інфекцій, що передаються парентеральним і статевим шляхами, слід проводити більш активну інформаційну роботу як серед людей молодого і середнього віку, так і серед підлітків.

Література

1. Глобальный доклад: Доклад ЮНЭЙДС о глобальной эпидемии СПИДа, 2012. [Электронный ресурс] – Режим доступа: [http:// www/unaidс.org/globalreport/default_ru.htm](http://www.unaids.org/globalreport/default_ru.htm)
2. Супотницький М.В. ВИЧ/СПИД-пандемія – проблема, требующая переосмысления. К 30-летию открытия вируса иммунодефицита человека / М.В. Супотницький // Актуальная инфектология. – 2014. – № 3(4). – С. 80–98.
3. Сравнительная характеристика эпидситуации с ВИЧ/СПИДом в двух административных районах крупного промышленного центра / Л.Р. Шостакович-Корецкая [и др.] // Актуальная инфектология. – 2014. – № 3(4). – С. 15–18.
4. Распространение ВИЧ-инфекции / СПИДа в Украине / Государственная служба Украины по вопросам противодействия ВИЧ-инфекции / СПИДу и другим социально опасным заболеваниям. [Электронный ресурс] – Режим доступа: [http:// dssz.gov.ua/index.php/operativna-informaciya/ publicacii/428-2009-01-08-12-50-08](http://dssz.gov.ua/index.php/operativna-informaciya/publicacii/428-2009-01-08-12-50-08)

РЕЗУЛЬТАТЫ ТЕСТИРОВАНИЯ БЫСТРЫМИ ТЕСТАМИ НА ВИЧ И ДРУГИЕ ГЕМОКОНТАКТНЫЕ ИНФЕКЦИИ В г. ОДЕССА В РАМКАХ АКЦИИ «НЕ ДАЙ СПИДУ ШАНС!»

Т.В. Чабан, И.Г. Нагорная, Е.В. Павленко,
О.Н. Майстренко, Н.А. Жураковская, Н.В. Верба

Резюме. В статье представлены результаты тестирования быстрыми тестами на ВИЧ и другие гемоконтактные инфекции в г. Одесса в рамках акции «Не Дай СПИДу Шанс!» в зависимости от факторов риска инфицирования.

Ключевые слова: ВИЧ, гепатиты В и С, быстрые тесты

RESULTS OF TESTING WITH RAPID TESTS FOR HIV AND OTHER HEMOKONTAKT INFECTIONS IN c. ODESA IN ACTION «DO NOT GIVE AIDS A CHANCE!»

T.V. Chaban, I.G. Nagorna, O.V. Pavlenko,
O.M. Maistrenko, N.O. Zhurakovska, N.V. Verba

Summary. The results of tests for HIV and other hemokontakt infections in the city of Odessa in the frames of the campaign «Do not give AIDS a chance!» depending on risk factors are shown in the article.

Key words: HIV, hepatitis B and C, syphilis, rapid tests